

VZPOMÍNKOVÉ VEČERY V BRNĚ (28. března 2001) A V PRAZE (5. dubna 2001)

Mgr. Martin Adam

Vzpomínka na profesora Firbase očima studenta

Jméno profesora Firbase jsem znal zpočátku jen ze stránek skript a z lingvistických seminářů na Katedře anglistiky a amerikanistiky. Přednášející mluvili o jeho osobě s úctou a nikdy neopomněli alespoň zmínit jeho zásluhy na poli brněnské i světové jazykovědy, obzvláště pak teorii funkční větné perspektivy. K profesoru Firbasovi jsem tak choval přirozený obdiv, ač jsem ho do té doby nikdy neviděl.

Poprvé jsem se s profesorem Firbasem setkal tváří v tvář na semináři „Funkční větná perspektiva“ ve třetím ročníku. Dodnes si vzpomínám, jak dovedl nás, studenty, doslova strhnout svým výkladem a zároveň kolegiálním přístupem a skromností. Hodiny s ním ubíhaly neuvěřitelně rychle. Kromě poutavého obsahu seminářů bych se chtěl zmínit také o pověstné angličtině pana profesora – bylo pro nás vždy požitekem zaposlouchat se do jazyka, který se v jeho ústech měnil na skutečný skvost, stěží rozeznatelný od projevu rodilého mluvčího. Svou dokonalou výslovností, intonací a v neposlední řadě bohatou frazeologií pro nás byl profesor Firbas nedostižným vzorem.

Snad nejvíce mne tehdy ale zaujala samotná teorie funkční větné perspektivy a její praktické využití ve zkoumání současné angličtiny. Byl to právě profesor Firbas, kdo ve mně probudil zájem o funkční syntax. Každý seminář pro mne znamenal něco jako dobrodružství; pan profesor nás svým zasvěceným výkladem dokázal zaujmout a srozumitelným způsobem uvádět do problematiky funkční větné perspektivy. Ve čtvrtém ročníku mne zájem o tuto oblast lingvistiky přivedl k rozhodnutí zpracovat na toto téma i svou diplomovou práci. Jako materiál pro analýzu jsem si zvolil anglické překlady biblických textů. Báł jsem se takové téma profesoru Firbasovi navrhnout, a pouhá představa, že ho budu žádat o vedení diplomové práce, mi připadala troufalá. Nicméně jsem se k tomuto kroku odhodlal.

Rozhovor, který se odehrál v pracovně pana profesora, nakonec dalece předčil všechna očekávání. Mou prosbu přijal profesor Firbas velmi vstřícně, ani navržené téma neodmítl a já jsem v něm našel skutečně skvělého školitele. Během naší rozmluvy navíc vyšlo najevo, že pan profesor je, stejně jako já, věřící, což ještě doplnilo mozaiku toho, jak jsem ho do té doby měl možnost poznávat.

Nakonec bych chtěl vzpomenout ještě jedno období, kdy jsem se mohl s profesorem Firbasem osobně setkávat. Bylo to na jaře roku 2000, kdy jsem dokončoval svou diplomovou práci. Byl již vážně nemocen a já jsem k němu docházel domů na konzultace. Mluvili jsme spolu o různých, často nejen lingvistických problémech, ale nemohl jsem se zbavit pocitu, že pana profesora obtěžuji a okrádám o jeho drahocenný čas. Ujišťoval mne, že si s tím nemám dělat starosti, a dával najevo, že má z podobných setkání radost. Místo aby vyhledával klid a odpočinek, mne naopak ještě povzbuzoval a nejdoudu dodával odvalu v mé práci i v osobním životě. Jsem za to všechno jemu i jeho paní velice zavázán.

Profesor Firbas pro mne navždy zůstane jedním z lidí, na které se nezapomíná. Jsem šťastný, že jsem ho mohl osobně poznat a že to byl on, kdo mne uvedl do světa jazykovědy. Vnímám jako privilegium, že jsem se mohl ve svém životě setkat s takovým člověkem, jako byl profesor Jan Firbas.

prof. PhDr. František Daneš, DrSc.

Osobnost Jana Firbase

Velké vědecké dílo i činnost pedagogickou našeho zesnulého kolegy a přítele po zásluze zhodnotili moji předřečníci. Já bych je nom rád řekl několik upřímných slov o Janu Firbasovi jako vzácném a mimořádně cenném člověku.

Kdybych měl tuto osobnost pregnantně vystihnout, zvolil bych dvě slova: opravdovost a věrnost – v osobním přesvědčení, v zásadách, v práci i v lidských vztazích. Hodilo by se vztáhnout na ni výroky Jana z Tarsu, většinou citovávané latinsky: „Scio, cui credidi“ („Vím, komu jsem uvěřil“). Jan Firbas byl věrný – neokázale, ale zato